

zig med te werken. Hij arbeidde den geheelen dag en ook den volgenden, ja nog vele daarna. Inmiddels was Paulus verdwenen doch zie, daar verschenen de een na den ander medehelpers. En allen grepen den sikkel en arbeidten mede en werkten stil maar krachtig. Werd iemand moede, dan ging hij naar de bron, waaruit eenmaal Frederik zich ook had gelaafd, en rustte uit aan den kant, en dronk er lafenis in.

Zoo werkten allen voort met den eersten maaler, volijverig, in sterkte en eenigheid, tot heel de oogst binnen was.

Alzoo droomde Frederik in dien zomernacht, in zijn eersten slaap in de kloostercel. Toen hij in den morgen van den 14den Juli wakker werd, stond heel de droom hem zoo klaar voor den geest, als had hij alles in werkelijkheid doorleefd.

Wat mocht die droom, die onvergetelijke, bekeken? Hij vroeg het zich zelf herhaaldelijk af, terwijl hij zijn pij weder aandeed, en zich gereed maakte tot zijn dagtaak. Zeker hij kende het spreekwoord: Traume sind Schäume, d. i. droomen zijn bedrog. Maar dat kon hij van dezen onmogelijk gelooven. En zijn geschiedenis heeft later bewezen, dat hij daarin gelijk had.

Trouwens, de Heere God die almachtig is en vrij in Zijn goddelijk bevel, heeft alle wegen en middelen in Zijn hand. Wel onderwijst Hij nu in den regel de menschenkinderen niet meer, gelijk outijds, door droomen en nachtgezichten. Want wij hebben thans de volle, heerlijke openbaring Gods in Hem, die zeggen kon: „Die Hij gezien heeft heeft den Vader gezien.“ Maar dit belet geenszins, dat de Heere God ook nu nog de menschen in den droom en door den droom kan onderwijzen en leiden. Doch Hij alleen ook kan ons doen gevoelen, of de droom een is door Hem daartoe gezonden en wij mogen dus maar niet, als bijgeloovige menschen doen, uit elken droom iets halen, of daaraan een betekenis geven. Op zijn tijd zou Frederik zelf ervaren, dat God hem door dien droom iets wilde zeggen. En dat dit meer kan voorkomen, en in dien tijd ook voorgekomen is, zullen we ten overvloede nog zien.

AAN VRAGERS.

Onze lezer W. S. vraagt of het damspel geoorloofd is onder Christenen.

Wij gelooven van ja, wanneer het gebruikt wordt ter uitspanning, niet ter inspanning. Immers men oefent er zijn oordeel en verstand mede, en leert voorzichtig en voorzichtig en berekend zijn. Het is geen loterij-spel maar wel beschouwd zuivere berekening.

Doch alle spel deugt niet:
1. als 't om geld gaat;
2. als men er nutter dingen om verzuimt;
3. als het een regel wordt;
4. als men verliezende boos wordt;
5. als 't gebeurt in een slechte omgeving;
6. als 't geschiedt om den tijd te dooden;
7. als men zich verhoovaardigt, zoo men het wilt.

CORRESPONDENTIE.

C. L. D. te M. — Voor de zooveelste maal zij gezegd dat we vragen, die gedaan worden door wie geen naam noemen, niet kunnen beantwoorden.

HOOGENRIJK.

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie).

Rotterdam, 18 April 1899.

WelEd. Heer Hoofdredacteur van de *Herald*, Amsterdam.

WelEd. Heer!

Naar aanleiding van de vele berichten, die reeds in de pers omtrent den veelbesproken Revd. T. B. Pandian werden opgenomen, ben ik zoo vrij, UEd. hierna een stuk van zijne hand ter plaatsing aan te bieden, waardoor het publiek, door feiten, volkomen wordt ingelicht. Revd. Pandian vertrekt Dondagsmorgen per s/s. „Rotterdam“ van hier naar New York, en het zoude mij zeer aangenaam zijn, wanneer u bijgaand stuk in uw eerste nummer zoudt willen opnemen, naar uwe verkiezing in de Eng. of Holl. taal.

Dit stuk werd heden aan verschillende conranten toegezonden.

Hoogachtend,

ITTMANN JEN.

P.S. Het origineele geteekende stuk is in mijn bezit.

Mr. Pandian of Madras in Europe.

As I am now bringing to a close my lecturing-tour in Europe, I beg to convey my heartfelt thanks to all well-wishers in Europe! The financial result of my lectures has been: in England £ 110.18.6, in Germany 4400 Mark, in Sweden 2370 Kron. 40, in Holland 2100 Guldens, including the sale of my manuscripts, photo's and books, for which I am very thankful I came to England in the year 1893 under the distinguished patronage of His Highness the Rajah of Ramnad and delivered my lectures in different towns of Great Britain on the subject of the Pariahs.

In order to help me in this work a committee was formed in London, which regulated the whole matter for me. I did not receive any money from the people. But the committee arranged everything and I enjoyed the hospitality of the English people everywhere.

When I left Madras in 1893, a farewell address, signed by many leading gentlemen of the City of Madras was given to me on the 8th May 1893, in which several things about my work in India were mentioned.

At the close of my tour in England a farewell address was presented to me in the Exeter Hall, London, on the 27th June 1894, signed by Sir Mark Stewart M. P., as a mark of sympathy to me, my friends in England gave me a few presents for my personal use; among other things there was also a printing-press which I kept for about twelve months, after my return to India. But the keeping of this press-establishment was very great and troublesome, and so I closed this press and sold it by public auction for 900 Rupees.

On my arrival in India I opened three Pariah schools and I had six agents all of which were paid by the committee from England by sending the payment once in three months, and this continued for 12 months.

While I was having these agents I got their signature for the payment they received from me, and all other accounts were kept in a book which I have got in hand.

Unfortunately most of the committee members in England were Baptists, and they did not find pleasure in supporting a separate mission rather than their own Baptist body's work and so they discontinued their support, which brought great trouble and difficulties to my work in India. I had to close the schools and had

to ask the agents to look for some other work. Personally I had to encounter many difficulties. However I took courage and I thought of paying another visit to Europe for the purpose of finding some help and sympathy in order to resume my work among my less favoured countrymen. whose cause I have been pleading for the last seven years in season and out of season, notwithstanding the world of opposition from every quarter.

I took leave from my dear wife and children on the 20th May 1897 and arrived in London in the month of June. Having attended to the publication of my books, I started lecturing in England on the „Village life in India“ and other subjects of general interest. I was introduced to the public by venerable William Sinclair, Archdeacon of London. I published a balance-sheet on the 30th December 1897. But the financial result was not very great. In the year 1898, I lectured for three months in different other towns in England and while I was speaking in Salisbury conference I was introduced to a lady called Miss von Welling of Blankenburg, Germany, by Dr. Baedeker and said lady arranged for my visits to Germany by asking her friends to invite me there. In the month of March 1898 I went to Great Malou to see Sir Henry Acland of Oxford who was staying with his son for a time and I told all my affairs to this noble-hearted gentleman. He took a great interest in me and introduced me to some of his friends and at last I found an opportunity to visit the Lord Bishop of London on the 28th of March; his lordship expressed his interest in my book „Indian Village Life“ and promised to speak about me to the Right hon. Lord George Hamilton, the secretary of State. On the 29th of March I went to Germany and visited Dusseldorf, Berlin, Hamburg and other towns and from there I was invited by engineer Berg to Sweden, and from Sweden I came back to Germany and from Germany I went to Holland.

All my lectures were illustrated either by magic lantern views or by Indian curiosities and the people were asked to pay an entrance-fee at the door and an opportunity was given to the public to show their practical sympathy if they choose at the close of the meetings. The interest that was created by my lectures and the information I gave to the public is not in my province to speak about.

While I was working in connection with the Wesleyan Mission in the town called Needamankalam, Tanjore District, South India 1887, a false charge was brought against me touching my honour, (this is a common thing in that unfortunate country) which irritated me very much and as I was very young and passionate I broke off from the Wesleyan body by sending my resignation on the 8th of May 1887. Since this time I was living in Madras and was in close touch with Baptist people there. I have letters and other writings from the Baptist leaders in Madras with whom I was connected up to the end of 1897. These writings will show sufficiently that they have had confidence and respect for me. But, alas! now in the year 1898 I left the Baptists and some of them became uncharitable towards me.

The Madras missionaries have passed a rule among themselves not to help any Indian Christian who stands outside of their respective mission work, and so I do not get that sympathy and help that I should find from representatives of this Christian work in Madras. There are some people persecuting me, and have wronged me and have done injustice to me. But this is no wonder. Any man who steps out of the ordinary rank of life and proceeds on the part of his duty to his fellowmen, according to the light he possesses, will receive unkind treatment from the world. It was so and it will be so in the world, and the history speaks for itself. If we ask the Pharisees who lived in the time of Christ to give an opinion about him, they say that „we know that this man is a sinner.“ How much more a man like myself with imperfections and shortcomings, to be treated unkindly by the people of the world in our time and generation. I feel, I may add that my present religious view is not that what it was some years ago, and I now see new light and rejoice to walk in the path of that light.

In the interest of charity and justice, I beg to invite all true and noble-minded people, to get a copy of my book entitled „The slaves of the soil“ which will throw a sufficient light on my life and work.

Signed T. B. PANDIAN.

Amsterdam, 17th April 1899.
Address: c/o WOOLGAR ROBERTS,
109 Fleetstreet London.

[Natuurlijk is hierna de zaak niet uitgemakt, maar Da. Winked, zal o. i. wel doen, met de bronnen op te geven, waaruit hij zijn zoo ongunstige voorstelling putte, en met aan te wijzen, met welke getuigenissen deze zijn bronnen zoo ongunstig oordeel staanden. Rnd.]

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Veenwoudsterwal, B. Wielenga, cand. te Kampen. — Broek op Langendijk, J. C. Vonckenberg, te Voorhuizen.

AANGENOMEN: Pietersburen e. a., N. Dunssema, cand. te Uithuizen. — Brunkelen, G. Elshove, te Schiploiden.

BEDANKT: Zuidbroek en Sleeb, B. W. ter Meulen, te Kefle. — Nes en Wierum, W. Goedhuys, Oostburg. — Grootegast, S. Groeneveld, te Marrum en Nijkerk. — Helder, A. S. Schaafsma, te Boornbergum e. a. — Aalten, A. G. L. Goris, te Hoek van Holland.

Nederlandsche Hervormde Kerk.
BEROEPEN: Bergambacht, C. J. Leenmans, te Zetten en Andelst. — Buurmalsen, H. J. Schouten, te Ommeren. — IJsselstein, J. J. C. van Toorenbergen e. a., te Randwijk. — Kockengen, J. Okker, te Spijk. — Hoogmade, A. J. de Sopper, cand. te Sluis. — Helenaveen, H. E. Vinke, te Prinsenhage e. a. — Zuid-Scharwoude, A. van Klauwe, te Schagen. — Kluwaal, P. M. Egeman, H. W. te Nichtevecht. — Loozegrast, A. Grifflin, te Kollumerzwaag. — Assendelft, J. Jansma, te Ter Apel. — Gasselte, H. Hofstee, te Vlachtwedde e. a.

AANGENOMEN: Gonnep en Bergen, H. J. Dingemans, te Irnsium. — Vroomshoop, H. W. A. Voorhoeve, te Rekken.

BEDANKT: Castricum en Noordgouwe, H. E. J. Verwey, te Rockanje. — Hoogblokland, K. E. van Griethuysen e. a., te Ketel en Spaland. — Amersfoort, R. Jaarsma, te Balk. — IJselmonde, J. P. de Bie, cand. — Zedemblik, C. J. Veenhuizen, te Minnertsga. — Stellendam, T. Lekkerkerker, te Hagestein e. a. — Dirksland, J. K. Klomp, te Lunteren. — Oud-Vosmeer, P. Smoer, te Waard. — Nieuwerkerk a/d IJsel, J. Lammerts van Baren, te Bunnik. — Nieuw-Amsterdam, H. G. Roseboom, te Nijehaske. — Bovensmilde, G. Samplonius, te Lettelbert. — Kesteren, J. A. van Boven, te Oud-Beierland.

Advertentie.

ONDERTROUW:

JOHAN ADAM WORMSER JR.

EN

MARGARETHA HAAFKENS.

Pretoria, 14 April 1899.

Heden overleed, tot mijne diepe droefheid, mijne innig geliefde Echtgenote en der kinderen zorgzame Moeder, CHRISTINA GEELTRUIDA RECTER, in den ouderdom van 35 jaren, mij nabijziende vier nog jeugdige kinderen. J. DAS DZS. Utrecht, 15 April 1899.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten.

Prinsengracht bij de Prinsensstraat.

No. 157.

AMSTERDAM.

TRANSVAAL.

Een net bewerkt geillustreerd Handboek voor Zuid-Afrika met Kaart, uitgegeven door de CASTLE-LIJN, is gratis bij ons verkrijgbaar.

VAN DEN WALL BAKE & Co.,
Agenten der Castle-Lijn.

Prins Hendrikade 160, Amsterdam.

GOLDSCHMEDING's Piano's en Orgels.

Levensverzekering-Maatschappij

„NEW-YORK“.

Opgericht in 1845.

Waarborgfonds op 1 Januari 1899: Circa 540 Millioen Gulden.

De Maatschappij biedt in haar

WERELDPOLIS

meer WAARBORGEN, VRIJHEDEN en VOORDEELEN aan dan welke andere Maatschappij ook.

Voor nadere bijzonderheden wende men zich onder opgave van leeftijd tot de Directie voor Nederland, 455 KEIZERSGRACHT, AMSTERDAM (in het Gebouw der Maatschappij) of tot hare Vertegenwoordigers:

P. VAN VLIET Jr., Emmastraat 24, te Arnhem.
J. C. STAALMAN, Nieuwstraat, te Heider.

Wie de kinderen heeft, heeft de toekomst. Wekt de Christelijke jeugd op tot liefde **VOOR DE ZENDING** en deze gaat onder Gods zegen een schoone toekomst tegemoet. Laat uwe kinderen Zendingsverhalen lezen, die naar hun beleving geschreven zijn, die hen hoelen en tot ijver in deze aanspooren.

Bij W. KIRCHNER, Rozengracht 55, Amsterdam, verschenen twee zendingsverhalen, getiteld:

J. C. HOMOET, Twee Koningskinderen.

J. C. HOMOET, Naar huis terug.

Engelsch formaat, met keurig geillustreerde omslagen en plaatjes in prachtige kleuren-druk, ieder ruim 100 bladzijden groot, en toch is de prijs slechts 45 cents per stuk.

De twee boekjes bij elkaar in één smaakvol prachtbandje f 1.25.

Gereformeerde Gymnasium, te Amsterdam.

Sedert de laatste opgave ontving de Vereeniging voor Voorbereidend Universair Onderwijs de volgende giften.

Amsterdam: Wed. d. B. v. B. f. 5; N. N. gecollect. Ger. Kerk f. 5; A. v. B. f. 1; G. R. f. 2; P. O. f. 0.50; J. T. H. f. 1; J. H. W. f. 2.50; F. Th. J. f. 2.50; Wed. d. B. f. 2.50; Wed. N. f. 1; Wed. B. f. 1; Wed. F. f. 1; Wed. J. L. f. 1; Wed. D. f. 0.50; Wed. A. v. G. f. 1; Wed. H. f. 2.50; Mej. E. C. v. W. f. 1; Mej. L. W. G. f. 1; Mej. A. G. M. f. 1; J. v. d. H. f. 2; J. v. Z. f. 1; K. W. v. S. f. 2.50; H. C. B. f. 1; N. N. f. 1; H. B. f. 2.50; B. f. 2; M. J. M. f. 1; G. v. D. f. 0.50; C. D. f. 1; A. J. D. f. 1; A. R. f. 1; F. R. f. 1; J. J. d. H. f. 1; Winschoten: Ger. Kerk f. 2.50. Maassluis: A. v. Z. f. 2.50; C. P. f. 2.50. Amersfoort: D. J. B. f. 2.50; W. B. f. 0.50; J. S. f. 1; J. L. f. 2.50; E. v. S. f. 1; J. K. W. f. 0.50; D. K. f. 1; M. B. f. 1; S. K. f. 2.50. R. v. d. B. f. 1. Vreeland: J. d. G. f. 1; M. B. f. 0.75; Wed. J. d. B. f. 3; G. M. f. 2.50. Nichtevecht: F. O. f. 1; C. K. f. 2; W. C. R. f. 0.50; G. v. D. f. 0.50; K. K. v. V. f. 0.50; A. v. d. B. f. 1; W. G. H. f. 2. Harlingen: Ds. K. P. C. A. G. f. 1. Loenen aan de Vecht: H. v. W. f. 0.50; L. v. V. f. 1; J. G. K. f. 1; M. A. S. f. 1. Nederhorst den Berg: G. H. F. f. 1; H. P. f. 1; J. M. f. 1; Mej. A. P. f. 1. Weesp: G. R. f. 0.75; C. P. d. R. f. 1; J. C. P. f. 1; H. L. F. G. f. 0.50; A. v. f. 0.50; W. K. f. 0.50; C. v. d. B. f. 0.50; P. R. f. 1; C. B. f. 1; J. K. f. 1; D. B. f. 0.50; N. d. R. f. 2; N. d. R. C. f. 0.50; J. S. f. 1; T. v. d. M. f. 10; J. v. K. f. 0.50; J. G. f. 0.50; K. F. f. 2; N. N. f. 1; J. C. B. f. 1; J. R. f. 0.50; A. R. f. 0.50; P. d. R. f. 1; Wed. B. f. 2. Baambrugge: N. N. f. 1; P. d. B. f. 1; A. G. f. 1; H. v. d. L. f. 1.

N.B. Niet vermeld zijn hier de bijdragen waarover per quantitie wordt beschikt.

P. VAN ELJK,

Firma JOHANNES KRAMER & Co

DAM 15-17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS Wisselen Gonden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO 1/2 pCt. onder prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.

Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 129.

Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:

Mr. TH. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Mr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNINGK VAN DER OYE.

Directeuren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.

De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen KAPITAAL en LEEFRENTE tot elk bedrag.



In mijn Generaal-Depôt, — gevestigd: INTERNATIONALE APOTHEEK van ALBERT SOMMER (Duitsch Gediplomeerd Apotheker)

Heiligenweg, hoek Singel, Amsterdam, —

zijn uitsluitend door mij verkapt en gepotentieerde medicamenten verkrijgbaar. Het Depôt is in den laatste tijd aanmerkelijk vergroot. Ik verzoek vooral om op het Fabrieksmerk te letten, daar dit wordt nabootst.

Men adresseert:

Homoeopathisch Centraal-Depôt

Dr. WILLMAR SCHWABE — AMSTERDAM.

Prijzocourant en alle Brochures GRATIS verkrijgbaar.

Dr. WILLMAR SCHWABE.

Groote Magazijnen

Warmoesstraat 141 en Keizersgracht 305, hoek Welvenstraat.

BILLIJK PRIJSNOTEERING.

GELDELIJKE NOOD!

De Nederl. Vereeniging van Vrienden der Waarheid verkeert in grooten geldelijken nood. Door de geringe vergoedingen der kerken en de ongesteldheid van onzen outsten oefenaar, gingen de inkomsten dit jaar f 500 terug. Over de maand Maart kon naar een gedeelte der tractementen betaald, voor die over de maand April is niets in kas.

Wie van onze Gereformeerde broeders en zusters en welke Gereformeerde kerken willen ons hulpe bieden en ons in staat stellen aan onze oefenaars hunne salarissen te betalen? De Heere verblijde ons door Zijne daden.

Het Bestuur:

Dr. F. L. RUTGERS, Voorzitter, Amsterdam.

Ds. B. VAN SCHELVEN, Vice-Voorzitter, „

J. IJSEBRAND, Penningmeester, „

Koninginneweg 137.

S. J. SEEFAT, Hilversum.

Ds. G. RINGNALDA, Apeldoorn.

P. GOEDHUIJS, Amsterdam.

W. A. VROLIK Sr., Rotterdam.

H. J. DE WAAL MALEFFIJT, Achtstedenboven.

G. H. A. GROSHUDE, Secretaris, Amsterdam.

Is verschenen bij den uitgever J. H. BOS, te Kampen:

VERSCHEENEN:

OPEN BRIEF

aan Prof. Dr. H. BAVINCK,

naar aanleiding der brochure over de

Eenheid van opleiding in de Theologie,

door VERITAS.

Prijs 15 Cents.

Uitg. Maatsch. „De Vech“.

Dir. A. G. D. GERRITSEN, Breukelen.

OPROEPING Staats-Gymnasium te Pretoria.

Mits dezen geschiedt oproeping van applicanten voor de betrekking van:

DOCENT IN WISKUNDE

AAN HET

Staats-Gymnasium te Pretoria.

Alleen applicanten van beslist Christelijke beginselen kunnen voor deze betrekking in aanmerking komen. Bij de applicatie moeten daarvan bewijzen overgelegd worden met:

- bewijs van Lidmaatschap eener Protestantische Christelijke Kerk;
- bewijs van goed zedelijk gedrag;
- bewijs van behoorlijk voltooide Middelbare of Hoogere studie;
- bewijs van voldoende kennis der officiële landstaal (Hollandsch);
- verklaring van bereidheid om desverreicht den eed van getrouwheid aan de Regering der Zuid-Afrikaansche Republiek af te leggen.

Vast Salaris £ 800.— per jaar.

Reiskosten worden billijk vergoed.

Application met de vereischte stukken moeten gericht zijn tot den **Superintendent van Onderwijs te Pretoria** en vóór den 4den Mei 1899 bezorgd worden op het **Consulaat-Generaal der Zuid-Afrikaansche Republiek te Amsterdam, Nicolaas Witsenkade No. 9.**

AMSTERDAM, 18 April 1899.

Boek- en Courantdrucker: DE ROYER-KRÖGER & BAKKER, Amsterdam.

Plaatsgebrek noodzaakt ons advertentie tot een volgend Nr. uit te stellen.

Dit blad wordt, bijdragen van nu dit blad betreft, te aan de ADMMIST. Inzendingen, die kunnen voor het n.

Van de D

De Gemeene king van de 2 ling van den P pering van den Eeuw in eeuw ondervangen en zacht. Die steen en verzachting aan de altoos te onzer besch openbaren, en wend, onze hee nitbreiden en z strijdung van h Hierin is ons, m geven, die ons t lijke goedertiere wien God het bloedbederf na komen, is door gesteld, om ho het leven te behc te besparen aan van hun lieven Voor die voort de middelen tot was tijd noodig. volgen. En reed deele verklaard, dingen zoo lang.

Toch is hiern gang der eeuwe heeft daarom ge korenen moet v einding der eeu de laatste uitv hebben aanschou En ongetwijfeld oorzaak van d wen. Der eeuwe het aantal der komen en gaan die ten leven be te doen aanschou in de tweede pl ling, de volle a gratie niet ope weg geopenbaars alzoop op gelijke noodig waren, o dat alles ontdelc uitnemend zich d lost het raadsel v nog volstrekt n voor ons op.

Of is de vraag dan die uitverk zoo eendeloos v zijn? Van Abri liepen bijna ev Christus tot ons het kleine aant eeuwen met het na het Pinkster de Melchizedeks niet dat er oo buiten Abrahams renen kunnen ge de stammen van

In de Zuid-Afrika niet als in de Otan begerlijkheid van I het werk stelt om voortdurend in pol lijke geestelijke i wat daarmee nauw het niet aan Dulce de heidenen, in d maar aangezien vo weten vrij te hou zij door de Boeren min wenschen ook den Christus leerz hunnen stenn niet, slechts verre blijft.

Na de Transvaal Maschona, waar Ang formeerden en Duit brengen.

Bij het verlaten waar ons geen naar Livingstone, zelfs a Niet dat hij hier i is. Dit is reeds g land heeft hij zie ontdekker van t Laat ons ditmaal Livingstone was va